

ISSN 2091-5187

СЕРВИС

№2

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ
ЖУРНАЛ

2025

СЕРВИС

ИЛМИЙ-АМАЛИЙ ЖУРНАЛ 2025 йил, 2-сони

Муассис: Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти

Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2008 йил 31 декабрда
0561-рақам билан рўйхатга олинган.

ЎзР ОАК Риёсатининг 19.03.2017 й., 239/5-сонли қарори билан эътироф этилган

**Тахририят ижодий
жамоаси:**

Бош муҳаррир:

и.ф.д., проф. М.Э.Пўлатов

Бош муҳаррир

ўринбосари:

и.ф.н., проф. Д.Х.Асланова

Масъул котиб:

и.ф.д., проф. М.Қ.Пардаев

Муҳаррирлар:

и.ф.д., доцент Ф.А.Сафаров
PhD, доцент И.М.Пардаева
PhD, И.Ш.Эрназарова

Техник муҳаррир:

и.ф.н., проф. А.Н.Холиқулов

Корректор:

PhD, доц. С.А.Бабаназарова

Саҳифаловчи:

PhD Х.Н.Очилова

1 йилда 4 маротаба
чоп этилади.

Ўзбекистон худудида
тарқатилади.

Тахририят манзили:

140100, Самарқанд шаҳар,
Амир Темур кўчаси, 9-уй,

тел.: +998(66)233-28-38,
+998(97)913-74-40

факс: +998(366)231-12-53
эл.почта:

samisiservis@mail.ru

Тахририят кенгаши раиси:

М.Э.Пўлатов – Самарқанд иқтисодиёт ва сервис
институти ректори, и.ф.д., профессор

Тахририят кенгаши раиси ўринбосари:

Д.Х.Асланова – СамИСИ илмий ишлар ва
инновациялар бўйича проректори, и.ф.н., профессор

Тахрир кенгаши аъзолари:

Б.А.Бегалов – Ўзбекистон Республикаси Президенти
ҳузуридаги Статистика агентлиги директори, и.ф.д.,
профессор

М.Қ.Пардаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.К.Ғоибназаров – и.ф.д., профессор.

М.М.Мухаммедов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Д.Р.Зайналов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

О.М.Муртазаев – ТДИУ СФ директори, и.ф.д., проф.

М.Р.Болтабаев – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Р.Х.Эргашев – ҚарМИИ профессори, и.ф.д.

И.С.Тўхлиев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

К.Б.Уразов – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Қ.Ж.Мирзаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.И.Исроилов – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Г.М.Шодиева – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Б.Абдукаримов – СамИСИ профессори, и.ф.н.

Р.Қобилов – Самарқанд вилояти ҳокими ўринбосари

С.Н.Тошназаров – СамИСИ профессори, и.ф.д.

Р.Н.Нормахматов – СамИСИ профессори, т.ф.д.

А.Бектемиров – СамИСИ профессори, и.ф.д.

О.М.Пардаев – СамИСИ профессори, и.ф.д.

М.Т.Алимова – СамИСИ профессори, и.ф.д.

З.Дж. Адилова – ТДИУ профессори, и.ф.д.

Ш.О.Қувондиқов – СамИСИ профессори в.б., иқтисод
фанлари доктори

Л.Н.Халикова – СамИСИ профессори, DSc

Ф.А.Сафаров – СамИСИ доценти, DSc

А.М.Каримова – СамИСИ профессори в.б., DSc

Fotimaxon Ibragimovna Ergasheva Jamoatchilik bilan aloqalarni boshqarish funktsiyalari va tamoyillari	156
Xilola Nematovna Ochilova Oliy ta’lim tizimida pedagog-xodimlarni boshqarishning ahamiyati	162
Niyozxo’ja Bahroil o’g’li Yahyoxonov Samsung kompaniyasining marketing faoliyati tahlili	168
Xilola Nematovna Ochilova, Asilbek Po’lat o’g’li Ne’matov Oliy ta’lim muassasalarida pedagog-xodimlarni boshqarishning samaradorligini baholash yo’llari	173
ИНВЕСТИЦИЯ	
Musurmon Axmadovich A’zamov, Ra’no Sherali qizi Xoliqulova, Muzaffar Janobiddinovich Suyunov Raqamli iqtisodiyot sharoitida investitsiyalarning o’rni va ahamiyati	177
Ozodbek Shuhrat o’g’li Jumaqulov Investitsion jozibadorlikni oshirishni iqtisodiy rivojlanishga ta’siri	181
МОЛИЯ, ПУЛ МУОМАЛАСИ ВА КРЕДИТ	
Nuriddin Elamonovich Ernazarov Jismoniy shaxslarning mol-mulk solig’ini soliq bazasini hisoblash amaliyotini takomillashtirish	188
Bobir Xo’jaqul o’g’li Qilichov Sug’urta bozorlari va global turizmning o’zaro bog’liqligi	191
Зариф Юсупович Аминов Хизмат кўрсатувчи корхоналар иқтисодий хавфсизлиги ҳолатини баҳолашда қўлланиладиган кўрсаткичлар тизими ва уларни аниқлаш йўллари	194
То’лиқин Ismatulla o’g’li Yahyoyev Pul oqimlari harakatini moliyaviy hisob xalqaro standartlariga ko’ra aks ettirilishi	198
БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБИ, ИҚТИСОДИЙ ТАҲЛИЛ ВА АУДИТ	
Бекзод Сайдазим ўғли Бурхонов Инсон ресурслари самарадорлигини ифодаловчи кўрсаткичлар ва унга таъсир этувчи омиллар	202
Шахриёр Шодиёрович Тураев Адвокатлик тузилмалари адвокатга иш ҳақи тўловлари ва унинг бухгалтерия ҳисобини такомиллаштириш	206
Baxtiyor Xushvaktovich Azizkulov, Musurmon Axmadovich A’zamov, Dilafruz Asqarjon qizi Uroqova Klasterlar faoliyatini ekonometrik prognozlash	210
ТАЪЛИМ, КАДРЛАР ТАЙЁРЛАШ ВА ПЕДАГОГИКА	
Feruz Kubaymurodovna Ismoilova Ta’lim xizmatlari bozorida malakali kadrlarga bo’lgan ehtiyojni shakllantirish asoslari	215
Akram Abduraxmonovich Azizqulov, Is’haq Abduraxmonov Xizmat ko’rsatish odobi Yusuf Xos Xojib talqinida	219
Khasan Khankeldiyev, Shakhrukh Bobojanov A study on preference for either online education courses or traditional ones at turin polytechnic university in Tashkent	223
ЭЪТИБОРГА МОЛИК МАСАЛАЛАР	
Мамаюнус Қаршибаевич Пардаев Ҳар биримиз 8,2 миллиард кишининг биримиз	227

to‘lovchilar real qiymatdagi mol-mulkka mutanosib soliq to‘laydi.

- amaldagi soliq stavkalari negizida hududiy soliq stavkalarini joriy etish lozim. Bundan maqsad: shaharlar va qishloqlardagi mulklar o‘rtasidagi bozor qiymatlaridagi katta farqni hisobga olish zarur.

-ijtimoiy zaif qatlamlar uchun soliq imtiyozlari mexanizmini takomillashtirish zarur. Bundan maqsad: soliq to‘lash imkoniyati cheklangan aholini qo‘llab-quvvatlash lozim. Umumiy tartibda emas, balki oylik daromad, ijtimoiy holati asosida imtiyoz berish tizimini joriy qilish zarur.

- jismoniy shaxslardan olinadigan mol-mulk solig‘ini soliqqa tortish bo‘yicha jamoatchilik nazoratini kuchaytirish zarur. Bundan maqsad: fuqarolarning huquqiy ongini oshirish, shaffoflikni ta‘minlashdir. Har bir mulk uchun soliq hisoblash jarayonini my.soliq.uz orqali onlayn kuzatish imkonini berish.

Foydalanilgan adabiyotlar ro‘yxati:

1.Шмелев Ю.Д., Маргулис Р.Л. (2012) О новой концепции налога на недвижимость физических лиц и механизм ее реализации // Финансы. № 1.

2.Горский И. В. (2012) Налог на недвижимость: за и против // Финансы. № 2.18., Березин М.Ю. (2011) Новый налог на недвижимость в российской налоговой системе // Финансы. № 4.

3.Логинова Т.А. (2018) Стратегия развития налогообложения недвижимого имущества в Российской Федерации. и.ф.н. илмий даражасини олиш учун тайёрланган диис. автореферати. -М.: б. 7.

4.Логинова Т.А. (2018) Стратегия развития налогообложения недвижимого имущества в Российской Федерации. и.ф.н. илмий даражасини олиш учун тайёрланган диис. автореферати. -М.: б. 7.

5.Niyazmetov I.M. (2008) Soliq yukining tadbirkorlik sub’ektlari moliyaviy faoliyatiga va byudjet daromadlariga ta’siri tahlili. i.f.n. ilmiy darajasini olish uchun tayyorlangan diis. -T.: b. 99 b.

6. <https://openbudget.uz> - O‘zbekiston Respublikasi ochiq byudjet portal.

<p>Н.Эрназаров</p> <p>Совершенствование практики исчисления налоговой базы по налогу на имущество физических лиц</p>	<p>N.Ernazarov</p> <p>Improving the practice of calculating the tax base for property tax of individuals</p>
<p>Аннотация. В статье рассматриваются реформы, проводимые с целью совершенствования практики исчисления налога на имущество физических лиц, научные взгляды выдающихся экономистов по этому вопросу, а также проводится их анализ на основе статистических данных.</p> <p>Ключевые слова: налог, физическое лицо, собственность, недвижимость, местный налог, налог на имущество, земельный налог, налог на недвижимость, кадастровая ценность, рыночная ценность, налоговая ставка.</p>	<p>Abstract. The article examines the reforms carried out with the aim of improving the practice of calculating the property tax of individuals, the scientific views of outstanding economists on this issue, and also analyzes them based on statistical data.</p> <p>Keywords: tax, individual, property, real estate, local tax, property tax, land tax, real estate tax, cadastral value, market value, tax rate.</p>

Bobir Xo‘jaqul o‘g‘li Qilichov – SamISI, “Menejment” kafedراسи assistent-stajyori

SUG‘URTA BOZORLARI VA GLOBAL TURIZMNING O‘ZARO BOG‘LIQLIGI

<p>Аннотация. Ushbu maqolada global sug‘urta bozori va turizm industriyasi o‘rtasidagi o‘zaro bog‘liqlik, ularning o‘shishiga ta’sir etuvchi omillar hamda iqtisodiy barqarorlikdagi roli tahlil qilingan. Turistik sug‘urtaning turlari, sayyohlar xavfsizligi va xalqaro risklarni kamaytirishdagi ahamiyati ko‘rib chiqilgan. Xalqaro statistik ma‘lumotlar asosida turizmga mos ravishda sug‘urta xizmatlariga talab dinamikasi yoritilgan. Natijada, sug‘urtaning sayohat xavfsizligi va moliyaviy himoyadagi strategik rolini ochib berilgan.</p> <p>Калит so‘zlar: sug‘urta mukofotlari, xalqaro sayohatchilar, COVID-19 pandemiyasi, sug‘urta bozori, turizm statistikasi, iqtisodiy ta’sir, tibbiy sug‘urta, global sug‘urta industriyasi.</p>

Kirish: Zamonaviy global iqtisodiyotda turizm va sugʻurta sanoatlari muhim strategik tarmoqlar sifatida shakllanib bormoqda. Global sayohatlarning koʻpayishi, xalqaro aloqalarning kuchayishi va insonlarning mobil turmush tarziga oʻtishi natijasida, turistik sugʻurtaning ahamiyati tobora ortib bormoqda. Turizm faoliyati turli xavf-xatarlar bilan bogʻliq boʻlib, sayyohlarning hayoti, salomatligi, mol-mulki va safar rejalarini himoya qilish sugʻurta xizmatlariga ehtiyojni keskin oshirmoqda. Shu bilan birga, sugʻurta kompaniyalari uchun ham turizm sohasi keng koʻlamli mijozlar bazasi va yangi mahsulotlar yaratish imkonini beradi. Sugʻurta bozori va xalqaro turizm iqtisodiyotning bir-biriga bogʻliq sohalari boʻlib, ular global iqtisodiy dinamika va xavf-xatarlarni boshqarishda muhim rol oʻynaydi.

Mavzuga oid adabiyotlarning tahlili. Soʻnggi yillarda global iqtisodiy muvozanatda xizmat koʻrsatish sohalari, xususan, turizm va sugʻurta sektori oʻzaro integratsiyalashgan holda rivojlanmoqda. Dunningning "OLI" paradigmasi va xizmatlar sohasidagi investitsiyalar boʻyicha nazariy qarashlari global tarmoqlarda hamkorlik va innovatsiyalarning ahamiyatini koʻrsatadi. Turizm va sugʻurta integratsiyasi aynan ana shunday iqtisodiy munosabatlar tizimining real koʻrinishidir.

World Tourism Organization hisobotlariga koʻra, 2019-yilda dunyo boʻyicha xalqaro sayyohlar soni 1,5 milliardga yetgan boʻlsa, bu koʻrsatkich COVID-19 pandemiyasi davrida keskin kamaydi. Shu bilan birga, Swiss Re Institute maʼlumotlariga koʻra, pandemiyadan soʻng sayohat sugʻurtasi bozorida talab 20–25% ga oshgan. Bu oʻzgarishlar sugʻurta sektorining turizm xavfsizligi va ishonchliligi bilan bevosita bogʻliqligini tasdiqlaydi.

Mahalliy mualliflar orasida Xayitov Sh. va Qodirov B. larning xizmat koʻrsatish sohasi va sayyohlik faoliyatida xavfsizlik elementlari haqidagi tadqiqotlarida ham sugʻurta xizmatlarining ahamiyati alohida taʼkidlangan. Ularning fikricha, sugʻurta vositalari turistlar uchun psixologik ishonch va moliyaviy barqarorlik yaratishda muhim omil boʻlib xizmat qiladi.

Tadqiqot metodologiyasi. Ushbu tadqiqotda global turizm va sugʻurta bozorlari oʻrtasidagi oʻzaro bogʻliqlik oʻrganiladi. Asosiy yondashuv sifatida statistik tahlil, vaqt qatori tahlili va korelyatsion tahlil usullari qoʻllanildi. Maʼlumotlar Swiss Re, UN Tourism, Statista va Oʻzbekistonning tegishli rasmiy idoralarining hisobotlariga asoslanadi.

Tahlil va natijalar. Olib borgan tahlillarimiz natijasida sugʻurta bozori va xalqaro turizm oʻrtasidagi murakkab bogʻliqlikni koʻrish uchun quyidagi maʼlumotlar keltirilgan. Sugʻurta mukofotlari 2019-2023-yillarda doimiy oʻsishni koʻrsatdi, oʻrtacha yillik oʻsish 4,2% ni tashkil etdi. Bu oʻsish pandemiya davrida sogʻliq sugʻurtasiga talabning oshishi bilan izohlanadi, chunki odamlar tibbiy xavf-xatarlarga koʻproq eʼtibor qaratdi. Shu bilan birga, xalqaro sayohatchilar soni 2020-yilda 73,3% ga pasaydi, bu pandemiya taʼsirini aniq koʻrsatadi. 2021-yildan boshlab tiklanish boshlandi, 2023-yilda sayohatchilar soni 1,3 milliardga yetdi, bu pandemiyadan oldingi darajaga yaqinlashishni koʻrsatadi. 2019-2023-yillar davri COVID-19 pandemiyasi taʼsiri va keyingi tiklanish davri sifatida alohida ahamiyatga ega. Swiss Re Institute¹ maʼlumotlariga koʻra, global sugʻurta mukofotlari 2019-yilda 6,0 trillion dollardan 2023-yilda 7,1 trillion dollargacha oʻsdi, oʻrtacha yillik oʻsish 4,2% ni tashkil etdi. Shu bilan birga, UN Tourism² maʼlumotlariga koʻra, xalqaro sayohatchilar soni 2019-yilda 1,5 milliarddan 2020-yilda 0,4 milliardgacha keskin pasayib, 2023-yilda 1,3 milliardgacha tiklandi.

1-jadval

2019-2023 yillar davomida sugʻurta mukofotlari va ularning yillik oʻsish surʼatlari.

Yil	Sugʻurta mukofotlari (trillion dollar)	Yillik oʻsish (%)
2019	6,0	-
2020	6,2	3,3
2021	6,5	4,6
2022	6,7	3,1
2023	7,1	5,9

¹ Swiss Re Institute. (2023). sigma 3/2023: World Insurance. <https://www.swissre.com/institute/research/sigma-research/sigma-2023-03.html>

² UN Tourism. (2023). World Tourism Barometer: Global Tourism Statistics. <https://www.unwto.org/tourism-statistics>

2-jadval

2019-2023 yillar davomida xalqaro sayohatchilar soni va ularning yillik o'zgarish sur'atlari.

Yil	Xalqaro sayohatchilar soni (milliard)	Yillik o'zgarish (%)
2019	1,5	-
2020	0,4	-73,3
2021	0,6	50,0
2022	0,9	50,0
2023	1,3	44,4

3-jadval

2019-2023 yillar uchun sug'urta mukofotlari va sayohatchilar soni

Yil	Sug'urta mukofotlari (trillion dollar)	Xalqaro sayohatchilar soni (million)
2019	6,0	1,500
2020	6,2	400
2021	6,5	600
2022	6,7	900
2023	7,1	1,300

Natijalar shuni ko'rsatadiki, sug'urta mukofotlari pandemiya davrida ham o'sishni davom ettirgan, sayohatchilar soni esa 2020-yilda keskin pasayib, keyin asta-sekin tiklangan. Kutilmagan tafsil sifatida, sug'urta mukofotlari o'sishi sayohatchilar soni tiklanishiga bog'liq bo'lib, ayniqsa tibbiy sug'urta talabining oshishi ta'sir ko'rsatgan.

Xulosa va takliflar: Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, sug'urta bozorlari va global turizm bir-biriga kuchli bog'langan sektorlar hisoblanadi. Turistik safarlarning ko'payishi, global tahdidlar va pandemiyalardan so'ng sayyohlar orasida moliyaviy himoya va xavfsizlikka bo'lgan talab keskin oshdi. Sayohat sug'urtasi turistlar uchun nafaqat moliyaviy kafolat, balki psixologik ishonch ham yaratadi. Sug'urta xizmatlarining sifatli va keng ko'lamda taklif qilinishi esa xalqaro turizm rivojiga ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda.

Bugungi kunda turizm sohasida yuzaga keladigan risklarni boshqarishda sug'urta eng muhim vositalardan biri sifatida e'tirof etiladi. Turistik sug'urta mahsulotlarining diversifikatsiyasi, innovatsion texnologiyalar asosida taqdim etilishi va davlatlararo hamkorliklar bu sohaga yanada kuchli turtki berayotgani kuzatilmoqda.

Olib borilgan tadqiqotlarimiz natijasida quyidagi takliflar ishlab chiqdik.

1. Sayohat sug'urtasining majburiy yoki rag'batlantiruvchi shaklda joriy etilishi, ayniqsa, xalqaro safarlarda, turistlar xavfsizligini ta'minlash va davlat darajasida turizm sohasining barqarorligini mustahkamlashga xizmat qiladi.

2. Sug'urta kompaniyalari va turizm agentliklari o'rtasida hamkorlik aloqalarini kuchaytirish, qo'shma xizmat paketlarini yaratish orqali turistlarga qulay va kompleks yechimlar taklif etilishi lozim.

3. Mahalliy va xalqaro sug'urta xizmatlarini raqamlashtirish va onlayn sotuv tizimlarini rivojlantirish turistlar uchun xizmatlarga kirishni soddalashtiradi.

4. Sug'urta va turizm sohalaridagi ma'lumotlar bazasini integratsiyalash hamda tahliliy vositalardan (ma'lumot analitikasi, risk monitoringi) keng foydalanish samaradorlikni oshiradi.

5. Turistik sug'urta madaniyatini oshirish maqsadida aholiga tushuntirish ishlari olib borish va oliy ta'limda bu yo'nalishga oid darslik va kurslarni rivojlantirish zarur.

6. Pandemiya davrida yuzaga kelgan xavflarga qarshi tezkor javob berish imkonini beruvchi moslashtirilgan sug'urta mahsulotlari ishlab chiqilishi kerak.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Swiss Re Institute. (2023). sigma 3/2023: World Insurance. <https://www.swissre.com/institute/research/sigma-research/sigma-2023-03.html>
2. UN Tourism. (2023). World Tourism Barometer: Global Tourism Statistics. <https://www.unwto.org/tourism-statistics>

3. Statista. (2023). Global Insurance Industry - Statistics & Facts. <https://www.statista.com/statistics/6529/global-insurance-industry/>
4. World Bank. (2023). Global Economic Indicators. <https://data.worldbank.org/indicator>

Б.Киличов	B.Kilichov
Взаимосвязь между страховыми рынками и глобальным туризмом	Interrelation between insurance markets and global tourism
<p>Аннотация. В статье анализируется взаимосвязь мирового страхового рынка и туристической отрасли, факторы, влияющие на их рост, и их роль в экономической стабильности. Рассматриваются виды туристического страхования, их значение в обеспечении безопасности туристов и снижении международных рисков. На основе международных статистических данных выделяется динамика спроса на страховые услуги в сфере туризма. В результате выявляется стратегическая роль страхования в обеспечении безопасности путешествий и финансовой защите.</p> <p>Ключевые слова: страховые премии, международные путешественники, пандемия COVID-19, страховой рынок, статистика туризма, экономическое влияние, медицинское страхование, мировая страховая отрасль.</p>	<p>Abstract. This article analyzes the interrelationship between the global insurance market and the tourism industry, the factors influencing their growth, and their role in economic stability. Types of tourism insurance, their importance in tourist safety, and international risk mitigation are considered. Based on international statistical data, the dynamics of demand for insurance services in tourism are highlighted. As a result, the strategic role of insurance in travel safety and financial protection is revealed.</p> <p>Keywords: insurance premiums, international travelers, COVID-19 pandemic, insurance market, tourism statistics, economic impact, health insurance, global insurance industry.</p>

Зариф Юсупович Аминов – СамИСИ, “Иқтисодий таҳлил ва статистика” кафедраси
доценти в.б., и.ф.н.

ХИЗМАТ КЎРСАТУВЧИ КОРХОНАЛАР ИҚТИСОДИЙ ХАВФСИЗЛИГИ ҲОЛАТИНИ БАҲОЛАШДА ҚЎЛЛАНИЛАДИГАН КЎРСАТКИЧЛАР ТИЗИМИ ВА УЛАРНИ АНИҚЛАШ ЙЎЛЛАРИ

Аннотация. Мақолада хизмат кўрсатувчи корхоналар иқтисодий хавфсизлиги ҳолатини баҳолашда қўлланиладиган кўрсаткичлар тизими ва уларни аниқлаш йўллари ёритиб берилган.

Калит сузлар: иқтисодий кўрсаткичлар, иқтисодий хавфсизлик, активлар рентабеллиги, харажатлар рентабеллиги, ўз маблағлари рентабеллиги, сотилган маҳсулот рентабеллиги.

Кириш. Ҳар қандай иқтисодий категория ва жараёнларга баҳо беришда маълум кўрсаткичлардан фойдаланилади. Кўрсаткичларнинг сони ва қўлами улар ифода этаётган категория ёки жараённинг мазмун-моҳиятига боғлиқ. Юқорида корхонанинг хавфсизлиги асосан салбий ҳолатлар билан боғлиқлиги хусусида гап юритилди. Бу табиий. Чунки, хўжалик юритувчи субъектлар фаолиятига хавф соладиган омиллар асосан салбий характерга эга бўлади. Аммо шундай омиллар ҳам борки, улар салбий эмас ва хўжалик юритувчи субъектларнинг иқтисодий хавфсизлигига ижобий таъсир қилади. Бундай кўрсаткичлар сирасига хўжалик фаолиятига баҳо беришда қўлланиладиган иқтисодий кўрсаткичларни киритиш мумкин.

Иқтисодий кўрсаткичлар бир қисмининг миқдори ошиб борса корхона ишининг яхшиланаётганлигидан далолат беради (масалан корхонанинг рентабеллиги, меҳнат унумдорлиги, фондларнинг самарадорлиги, тўлов қобилияти, ликвидлиги кабилар) ва улар миқдорининг ўсиши ижобий кўрсаткич сифатида баҳоланади. Айрим кўрсаткичлар борки, (масалан харажатлар даражаси, корхонанинг фондлилиги кабилар) улар миқдорининг камайиб бориши ижобий кўрсаткичлар сифатида баҳоланади. Агарда уларнинг тескараси содир бўладиган бўлса, албатта корхона аҳволининг ёмонлашаётганлигидан ва ушбу кўрсаткичларнинг миқдори унинг салбий оқибатларга олиб келаётганлигидан далолат беради. Шу туфайли корхоналар хавфсизлигини иқтисодий кўрсаткичлар билан ҳам баҳолаш мумкин, деган хулосага келдик.

ISSN 2091-5187

☞ “СЕРВИС” ☞

Журнал Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти таҳририят
бўлимида нашрга тайёрланди.

19.05.2025 йилда теришга берилди. 06.06.2025 йилда босишга рухсат этилди.
Офсет босма қоғози. Қоғоз бичими 60x84_{1/8}. “Times” гарнитураси. Офсет
босма усули. Шартли босма табағи 14,6. Ҳисоб-нашриёт
табағи 13,75. Адади 100 нусха. Буюртма № 0036А/25

Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институтининг
матбаа бўлимида чоп этилди.
Лицензия № 025316.
Реестр № Х-119112.

Манзил: Самарқанд шаҳри, Шохрух кўчаси, 60-уй.

© Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти, 2025.